

คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การสอบกลางภาคการศึกษาที่ 2

วันพฤหัสบดีที่ 21 ธันวาคม 2549

วิชา : 235-321 : Mineral Processing II

ปีการศึกษา 2549

เวลา: 13.30-16.30 น.

ห้อง : R 200

คำสั่ง

1. ทำทุกข้อ คิดคะแนนเป็น 30 %
2. ไม่อนุญาตให้นำเอกสารทุกชนิดเข้าห้องสอบ
3. อนุญาตให้นำเครื่องคิดเลขเข้าห้องสอบได้

ชื่อ.....รหัส.....

ทุจริตในการสอบโทษขั้นต่ำคือ ปรับตกในรายวิชาที่ทุจริต และพักการเรียน 1 ภาคการศึกษา

รศ.ดร.เล็ก สีคง

ผู้ออกข้อสอบ

ชื่อ.....รหัส.....

Part A แบบตัวเลือก (ทำในกระดาษคำตอบ) (40 คะแนน)

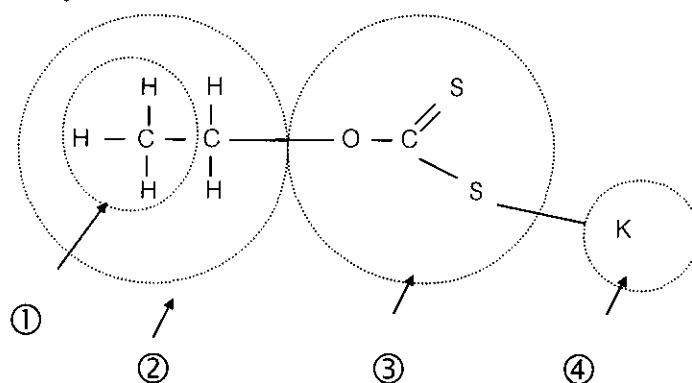
- สารเคมีที่เติมลงไปในการลอยแร่ เพื่อช่วยให้แร่ซึ่งต้องการจะลอยมีสมบัติเหมาะที่จะลอยมากขึ้น เรียกว่า

ก. Activator	ข. Collector
ค. pH regulator	ง. Frother
- ถ้าต้องการกวดแร่ให้จมไม่ให้ลอย ควรใช้สารเคมีชนิดใด

ก. Dispersant	ข. Collector
ค. Depressant	ง. Activator
- แร่ชนิดใดที่มี Polarity สูงสุด

ก. แร่ซัลไฟด์	ข. แร่ซิงค์
ค. แร่คาร์บอเนต	ง. แร่ออกไซด์
- การลอยแร่มลทินขึ้นมา และให้หัวแร่จมอยู่ในเซลล์ลอยแร่ เรียกว่า การลอยแร่แบบใด

ก. Direct flotation	ข. Reverse flotation
ค. Bulk flotation	ง. Differential flotation
- จากสูตรโครงสร้างของ Potassium ethyl xanthate ส่วนใดที่เป็นส่วนที่เรียกว่า ส่วน Non-polar

ก. ①	ข. ②
ค. ③	ง. ④
- ในการลอยแร่กาสนา หรือ สฟาเลอไรต์ ควรใช้สารเคลือบผิวแร่ชนิดใด

ก. ซัลเฟต	ข. แซนเทต
ค. กรดไขมัน	ง. แอมีน
  - ในการลอยแร่แบไรต์ หรือ ฟลูออไรต์ ควรใช้สารเคลือบผิวแร่ชนิดใด

ก. กรดโอลิอิก	ข. แซนเทต
ค. โซเดียม โอลิเอต	ง. ข้อ ก. และ ค. ถูก

ชื่อ.....รหัส.....

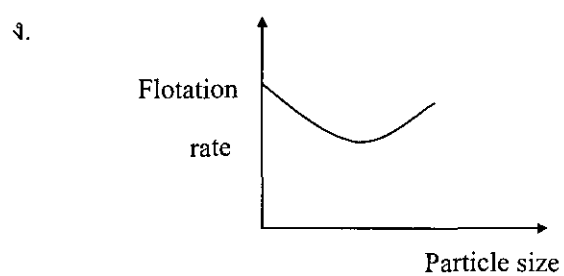
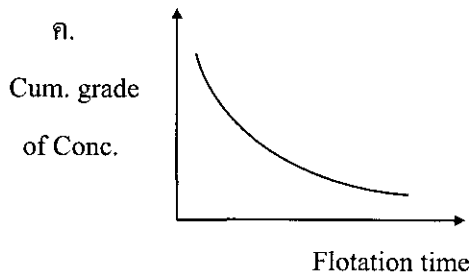
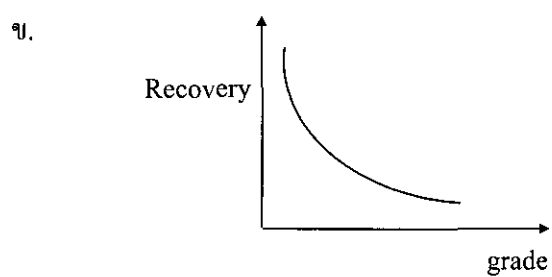
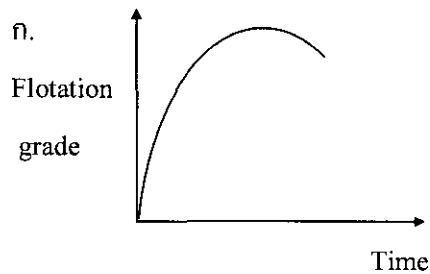
14. เทคนิคในการลอยแร่เซอร์ไรต์ (PbCO₃) คือ ข้อใด
- ใช้สารเคลือบผิวชนิดโซเดียมโอเลตใช้ pH 8
  - ต้องปรับสภาพผิวเป็นซัลไฟด์ด้วยวิธีซัลไฟด์เซชัน
  - ต้องใช้แอมีนเป็นสารเคลือบผิวโดยใช้ pH 3-4
  - ต้องใช้คอบเปอร์ซัลเฟตปรับสภาพผิวแร่ก่อนลอย
15. สิ่งใดที่ไม่ทำให้สภาพศักย์ไฟฟ้าที่ผิวแร่เปลี่ยน เมื่ออยู่ในระบบสารละลาย
- pH
  - ไอออนจากเกลือของโลหะ
  - ชนิดของสารเคลือบผิว
  - สารเคลือบฟองอากาศ
16. ข้อใดถูกต้อง
- มุมสัมผัส (contact angle) ระหว่างฟองอากาศ และผิวแร่ที่อยู่ในเซลล์ลอยแร่ ที่มีค่าต่ำ จะทำให้การลอยแร่ได้ง่าย
  - แร่ที่มีสมบัติเป็น Non-polar (ไม่ชอบน้ำ) จะมีมุมสัมผัสระหว่างฟองอากาศ และผิวแร่มากกว่า 180 องศา
  - โอกาสในการลอยแร่จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อแร่สัมผัสฟองอากาศ และฟองไม่แตกลอยขึ้นสู่เบื้องบนของเซลล์ลอยแร่
  - เมื่อผิวแร่ซัลไฟด์เกิดการออกซิเดชัน ทำให้ประสิทธิภาพการลอยแร่เพิ่มขึ้น
17. เซลล์ลอยแร่แบบ Jameson มีตัวแปรที่สำคัญในการลอยแร่ คืออะไร
- ความสูงของเซลล์
  - ขนาดของ Downcomer
  - อัตราส่วนระหว่างเส้นผ่านศูนย์กลางของ Downcomer และเซลล์
  - เวลาในการลอยแร่
18. ข้อใดไม่ใช่ตัวแปรของการทดลองลอยแร่
- ชนิดและปริมาณสารเคมี
  - pH
  - ความเข้มข้นของของแข็งในเซลล์ลอยแร่
  - อุณหภูมิ
19. เซลล์ลอยแร่ชนิดที่ไม่มีใบพัดกวน คือ ข้อใด
- เครื่องลอยแร่แบบคอล์มน์
  - เครื่องลอยแร่แบบ Wemco
  - เครื่องลอยแร่แบบเดินเวอร์
  - เครื่องลอยแร่แบบ Sub aeration
20. วัตถุประสงค์ของการลอยแร่เป็นขั้นตอน ได้แก่ Rougher, Scavenger และ Cleaner คือข้อใด
- ต้องการเพิ่มเกรดของหัวแร่
  - ต้องการเก็บแร่มีค่าเพิ่มขึ้น
  - ต้องการเพิ่มผลิต
  - ข้อ ก และ ข ถูก

ชื่อ.....รหัส.....

21. วงจรการบดแร่ที่เหมาะสมสำหรับการลอยแร่ ควรประกอบด้วย

- ก. บดแร่ให้ละเอียดมากที่สุด
- ข. สามารถได้แร่จากการบดมีขนาดสม่ำเสมอในช่วงแคบๆ (Closed size)
- ค. สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยสุด
- ง. บดแร่ให้มีขนาดกระจายตัวในช่วงกว้าง

22. กราฟข้อใดที่ถูกต้อง

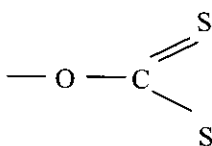
23. ในการลอยแร่ถ่านหิน ควรเลือกใช้สารเคลือบผิวแร่ชนิดใด

- ก. Kerosene
- ข. Alcohol
- ค. Xanthate
- ง. Oleic acid

24. สารเคลือบผิวฟองอากาศที่นิยมกัน คือ ข้อใด

- ก. Methyl iso butyl carbinol
- ข. Pine oil
- ค. Oleic acid
- ง. Cresol

25. จากสูตร โครงสร้างต่อไปนี้ เป็นสารเคลือบผิวแร่ (Collector) ประเภทใด

- ก. Fatty acid
- ข. Carbonyl
- ค. Xanthate
- ง. Sulphate

ชื่อ.....รหัส.....

26. สารเคลือบผิวแร่ ในกระบวนการลอยแร่ที่มีลักษณะเป็น Heteropolar คืออะไร
- โมเลกุลมีขนาดเล็กมาก
  - โมเลกุลประกอบด้วยกลุ่มโพลาร์ที่ตรงข้ามกัน
  - โมเลกุลประกอบด้วยกลุ่มโพลาร์และนอนโพลาร์ไฮโดรคาร์บอน
  - โมเลกุลมีลักษณะใหญ่ผิดปกติ
27. สารเคลือบผิวแร่ชนิด Xanthate ข้อใดที่ละลายน้ำได้ดีที่สุด
- Potassium ethyl xanthate
  - Potassium butyl xanthate
  - Potassium propyl xanthate
  - Potassium hexyl xanthate
28. PZC หรือ Point of Zero Charge สัมพันธ์กับข้อใด
- ถ้า H^+ ในน้ำน้อยกว่าค่าที่ PZC ทำให้ผิวอนุภาคนั้นมีประจุลัพท์เป็นบวก
  - ถ้า H^+ ในน้ำสูงเกินกว่าค่าที่ PZC ทำให้ผิวอนุภาคนั้นมีประจุลัพท์เป็นศูนย์
  - ถ้าค่า pH ต่ำกว่า pH ของ PZC เมื่อเติมอนุภาคออกไซด์ลงไปทำให้ pH สูงขึ้น
  - ถ้าค่า pH สูงกว่า pH ของ PZC เมื่อเติมอนุภาคออกไซด์ลงไปทำให้ pH สูงขึ้น
29. ในการลอยแร่ด้วย Flotation column สิ่งใดที่สามารถทำให้เกรดของหัวแร่สูงขึ้นได้
- ฟองอากาศมีขนาดเล็กลง
  - ใช้สารเคลือบฟองอากาศมากขึ้น
  - เพิ่มขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของคอลัมน์
  - สเปรย์น้ำล้างหัวแร่ที่ลอยขึ้นมา
30. จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องบดแร่ให้แตกตัวเป็นอิสระ (Liberated) ทั้งหมดก่อนก่อนการลอยแร่
- ไม่จำเป็น เพราะเสียค่าใช้จ่ายสูง
  - จำเป็น เพราะจะได้ลอยแร่ได้หัวแร่เกรดสูง
  - ไม่จำเป็น เพราะจะทำให้หัวแร่ที่ได้มีเกรดสูง
  - จำเป็น เพราะการลอยแร่ต้องใช้ขนาดของแร่ละเอียดอยู่แล้ว
31. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับส่วนที่เป็นนอนโพลาร์ของ Collector ในการลอยแร่
- ถ้าใช้มากอาจฟอร์มในรูปของ double layer บนอนุภาคแร่
  - ยิ่งใช้มากยิ่ง selectivity สูงขึ้น
  - Selectivity ต่ำลงหากโซ่ยาวขึ้น
  - โซ่ยาวละลายน้ำยาก

ชื่อ.....รหัส.....

32. ข้อใดเปรียบเทียบ Polarity ของแร่ได้ถูกต้อง
- Galena > Barite > Zircon
  - Quartz > Stibnite > Anglesite
  - Malachite > Gypsum > Feldspar
  - Ilmenite > Cerrusite > Pyrite
33. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวผิด เกี่ยวกับมุมสัมผัสในการลอยแร่
- $\theta = 0^\circ$ แสดงว่า แร่เปียกน้ำ
  - $\theta = 180^\circ$ แสดงว่า เม็ดแร่เกาะกับน้ำโดยไม่เกาะกับฟองอากาศ
  - $\theta < 90^\circ$ แสดงว่า เปียกน้ำ
  - $\theta > 90^\circ$ แสดงว่า เปียกน้ำ
34. มัชฌิม หรือตัวกลางที่ใช้ในกระบวนการแยกแร่ด้วยวิธี Heavy media separation คือข้อใด
- ของเหลวหนัก
  - สารละลายซิงค์คลอไรด์
  - สารแขวนลอย
  - ถูกทุกข้อ
35. ข้อใดถูกต้องสำหรับการแต่งแร่ด้วยกระบวนการ Heavy media separation
- ความหนืด ระบบต้องมีความหนืดสูง
  - ตัวกลางจะมีความหนาแน่นต่ำ
  - ควรมีการกำจัดหรือล้างแร่ฝุ่นออกก่อนแยก
  - ตัวกลางมีขนาดอนุภาคใกล้เคียงกับแร่ที่จะแยก
36. การหาประสิทธิภาพของการแต่งแร่ด้วยวิธี Heavy media separator จะใช้วิธีใด
- เขียนกราฟ Recovery กับเวลา
  - เขียนกราฟ Grade กับเวลา
  - เขียนกราฟ Grade กับความหนาแน่นของตัวกลาง
  - เขียนกราฟ Partition curve
37. สารมัชฌิมที่ใช้ในการแต่งแร่ด้วยวิธี Heavy media separation คือข้อใด
- แมกนีไตต์
  - แบไรต์
  - เฟอร์โรซิลิกอน
  - ถูกทุกข้อ

ชื่อ.....รหัส.....

38. ในการแต่งแร่ด้วยวิธี Heavy media separation ถ้าเลือกใช้เฟอร์โรซิคอน (ถ.พ. 6.8) เป็นตัวกลาง เพื่อใช้แยกถ่านหิน (ถ.พ. 1.7) ออกจากหินทรายแป้ง (ถ.พ. 2.6) โดยจะต้องเตรียม Slurry ให้ได้ ถ.พ. 2.0 จงหาปริมาณของเฟอร์โรซิกลิกอน (เป็นกรัม) เมื่อผสมน้ำ 100 กรัม
ก. 256	ข. 157
ค. 197	ง. 146
39. เกณฑ์ในการเลือกมัชฌิมหรือตัวกลางที่ใช้ในการแยกแร่ด้วยวิธีการ Heavy media separation
ก. จะต้องสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้	ข. จะต้องไม่แตกเป็นเศษผงได้ง่าย
ค. จะต้องมียุขขนาดเล็กกว่าแร่ที่จะแยก	ง. ถูกทุกข้อ
40. กรณีที่ตัวกลางแขวนลอยในระบบการแยกด้วยวิธี Heavy media separation มีความหนืดสูง มีวิธีแก้ไขอย่างไร
ก. เติมน้ำเพิ่ม	ข. เติมสารช่วยกระจายตัวอนุภาค
ค. ปรับ pH ให้ต่ำลง	ง. เพิ่มเบนโทไนด์

*****

ชื่อ.....รหัส.....

Part C (65 คะแนน)

1. จงออกแบบ flow chart ในการแต่งแร่ในแหล่งหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยแร่ chalcopyrite, pyrite, gold (3 g/t), cerrusite พร้อมทั้งอธิบายถึงรายละเอียด และเหตุผล ของวิธีการแต่งแร่ที่เลือกแต่ละขั้นตอน (15 คะแนน)

ชื่อ.....รหัส.....

2. จงอธิบายหลักการทำงานและสเก็ตภาพของเครื่องแยกแร่ดังต่อไปนี้ (15 คะแนน)

2.1 Dyna whirlpool separator

2.2 Jameson cell

2.3 Knelson concentrator

ชื่อ.....รหัส.....

- วัตถุประสงค์ในการทดสอบการลอยแร่ขนาดโรงประลอง (Pilot plant test work)
คืออะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่างประกอบให้เห็นภาพพจน์ (10 คะแนน)

4. ในการทดลองศึกษาจลนศาสตร์ (Kinetics) ของการลอยแร่แบไรต์บริสุทธิ์ ให้สมมติข้อมูลผลการทดสอบ แล้วพิจารณาสมการ $dC/dt = -KC^n$ ว่าข้อมูลที่สมมติ มีค่าคงที่ (K) เท่าไร และสมการทางคณิตศาสตร์ ควรเป็นแบบใด โดยนำข้อมูลที่สมมติไปเขียนกราฟ (15 คะแนน)

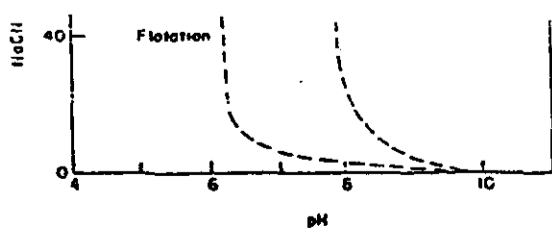

FIG. 47. Contact curves for oxidized and unoxidized pyrite as a function of cyanide addition and pH. Potassium ethyl xanthate = 25 mg/L. Temperature = 33°C.

ชื่อ.....รหัส.....

5. อธิบายการลอยแร่ ดังต่อไปนี้ (10 คะแนน)

5.1 การลอยแร่แคลไซต์

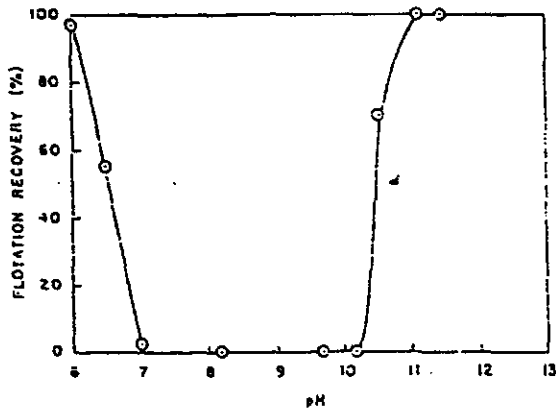

FIG. 49. Flotation recovery of calcite as a function of pH with 5×10^{-4} M oleate and 5×10^{-3} M sodium silicate (3 : 23 : 1.0, SiO_2 : Na_2O), Ref. 185.

5.2 การลอยแร่ไพไรต์

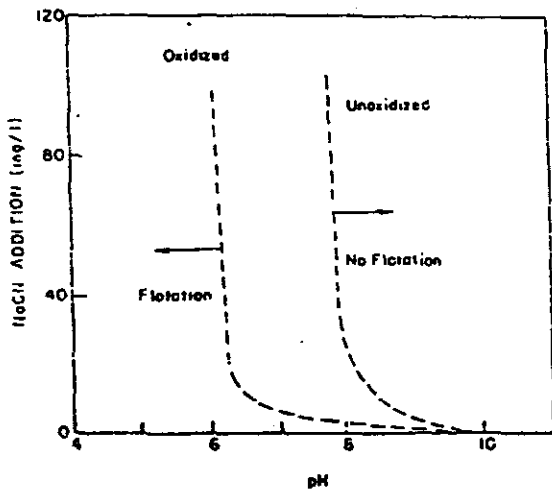

FIG. 47. Contact curves for oxidized and unoxidized pyrite as a function of cyanide addition and pH. Potassium ethyl xanthate = 25 mg/l. Temperature = 35°C.